

УДК 658.012.32:331.108
JEL R11; J21

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ПРАЦІ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Марія Бачинська¹, Світлана Сас²

¹ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»,
79026, м. Львів, вул. Козельницька, 4
¹e-mail: maricka1104@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-308X>

²Львівський національний університет імені Івана Франка,
79008, м. Львів, просп. Свободи, 18
²e-mail: svitlana.sas@lnu.edu.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9142-1959>

Анотація. Метою статті є визначення проблемних аспектів функціонування регіональних ринків праці Карпатського регіону України та обґрунтування інструментарію державної регіональної політики їх подолання. Визначено актуальні проблеми функціонування та розвитку ринків праці, до яких віднесено дисбаланси між попитом і пропозицією робочої сили, міграційні втрати та демографічне старіння населення, зростання безробіття, втрату робочих місць, деіндустріалізацію, низьку інвестиційно-інноваційну активність. Вказано на наслідки для регіональної економіки та ринку праці загострення найбільш актуальних проблем функціонування і розвитку ринків праці Карпатського регіону України. Обґрунтовано інструменти державної регіональної політики регулювання регіональних ринків праці, до яких віднесено активні програми зайнятості (професійна перепідготовка, підвищення кваліфікації, стимулювання самозайнятості та підприємництва), регіональні програми підтримки малого й середнього бізнесу, механізми дотацій і компенсацій роботодавцям за створення нових робочих місць, розвиток кластерних ініціатив у сфері туризму, деревообробки та рекреаційних послуг, удосконалення системи соціального партнерства між владою, бізнесом і профспілками, а також впровадження цифрових платформ моніторингу потреб ринку праці та координації освітньо-професійної підготовки з реальним попитом економіки регіону.

Ключові слова: регіон, Карпатський регіон, ринок праці, дисбаланси, професійна підготовка і перепідготовка, структурні характеристики, попит і пропозиція, зайнятість, безробіття, локальні ринки, регіональний розвиток, регіональна політика, інструменти регулювання.

© Бачинська Марія, Сас Світлана, 2025. Ця стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0), CC BY-NC.

* Публікація виконана у межах виконання НДР «Трансформація ринку праці Карпатського регіону України у перспективі повосенного відновлення» (№ державної реєстрації 0124U000984).

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність дослідження проблемних аспектів функціонування регіональних ринків праці Карпатського регіону України зумовлена глибокими трансформаційними процесами, що відбуваються в національній економіці під впливом війни, структурних диспропорцій і масштабних міграційних переміщень населення. Воєнні дії спричинили дестабілізацію трудових відносин, втрату робочих місць, скорочення обсягів виробництва, зростання частки тіньової зайнятості та поглиблення територіальних дисбалансів на ринку праці. Для Карпатського регіону, який став одним із ключових приймаючих регіонів для внутрішньо переміщених осіб, це означає додаткове навантаження на місцеві ринки праці, соціальну інфраструктуру та систему соціального захисту.

У сучасних умовах особливої ваги набуває проблема забезпечення збалансованості між попитом і пропозицією робочої сили, підвищення мобільності працівників, створення нових робочих місць у сфері малого й середнього бізнесу, а також стимулювання зайнятості внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Війна актуалізувала потребу в інституційній модернізації механізмів регулювання зайнятості, переорієнтації професійної освіти на потреби регіональної економіки, розвитку дистанційних форм праці і підтримки економічної активності населення. Карпатський регіон, попри значний людський потенціал, стикається з проблемами дефіциту інвестицій, слабкої інноваційної динаміки та обмежених можливостей для високотехнологічної зайнятості.

У цих умовах актуальним стає формування ефективного інструментарію подолання проблем функціонування ринку праці Карпатського регіону. Серед ключових напрямів – запровадження інноваційних підходів до стимулювання зайнятості, активізація підприємницьких ініціатив, розвиток кластерних і транскордонних економічних зв'язків, удосконалення механізмів професійної підготовки та перепідготовки кадрів, а також підтримка інтеграції ВПО у регіональні трудові спільноти. Комплексна реалізація таких заходів дозволить підвищити стійкість регіонального ринку праці, забезпечити ефективне використання трудового потенціалу та сприятиме соціально-економічному відновленню Карпатського регіону України у повоєнний період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика стратегічного розвитку, структурних трансформацій та інституційної модернізації національного і регіональних ринків праці вже тривалий час перебуває в центрі уваги вітчизняних дослідників. У науковому дискурсі питання регулювання ринку праці, його адаптації до сучасних соціально-економічних викликів та підвищення ефективності інституційної підтримки розглядаються як ключові для забезпечення стабільності і розвитку економіки [1–13]. Зокрема, Н. Азьмук [1] та В. Близнюк [2] аналізують тенденції структурних змін на ринку праці, їхній вплив на зайнятість населення та соціальну стабільність регіонів. Васильців Т. [13], Герасименко О. [3] акцентують увагу на стратегічних аспектах розвитку ринку праці в контексті регіональної політики, вказуючи на необхідність інституційного посилення механізмів його функціонування. Дослідження О. Гринькевич [12], Л. Ільч [3] та І. Кичко [4] зосереджені на адаптації регіональних ринків праці до структурних економічних трансформацій, аналізі ризиків дисбалансу між попитом і

пропозицією робочої сили та пошуку ефективних інструментів регулювання. Колот А. [5], Маршавін Ю. [6] і Мульська О. [7] досліджують практичні механізми підвищення конкурентоспроможності робочої сили та стимулювання зайнятості в регіональних контекстах. Проблеми функціонування ринку праці та шляхи їхнього подолання в окремих регіонах, зокрема в Карпатському, розкривають О. Новікова [8], О. Пищуліна [9], О. Томчук [10] і Л. Яценко [11], які пропонують системні підходи до оцінювання регіональних ринків праці, інструментарію їхньої модернізації та формування політики активного регулювання.

Таким чином, сучасні дослідження ринку праці України розвивають теоретичну і методологічну основу для виявлення проблем їхнього функціонування, розробки ефективного інструментарію подолання негативних наслідків впливу, особливо в умовах війни. Проте, незважаючи на численні праці, більшість досліджень зосереджена на загальнонаціональних тенденціях, тоді як специфіка регіональних ринків праці, особливо прикордонних і гірських територій, потребує додаткового аналізу й адаптованих управлінських рішень.

Метою статті є визначення проблемних аспектів функціонування регіональних ринків праці Карпатського регіону України та обґрунтування інструментарію державної регіональної політики їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Повномасштабна війна в Україні внаслідок російської військової агресії призвела до загострення існуючих, та виникнення і посилення дії нових негативних чинників функціонування й розвитку регіональних ринків праці в Україні. Карпатський регіон не є винятком. Так, актуальними проблемами функціонування та розвитку ринків праці Карпатського регіону України залишаються суттєві дисбаланси між попитом і пропозицією робочої сили (рис. 1). Ці диспропорції проявляються у невідповідності кваліфікації працівників потребам роботодавців, дефіциті фахівців у пріоритетних галузях та одночасному надлишку робочої сили у низькокваліфікованих сегментах. Внаслідок цього виникають як складнощі в забезпеченні ефективного функціонування підприємств, так і підвищений рівень незайнятості серед населення.

Ще одним гострим викликом є міграційні втрати та демографічне старіння населення регіону. Значна частина працездатного населення виїжджає за кордон або до великих міст у пошуках кращих умов праці та заробітку, що призводить до дефіциту кадрів і зменшення чисельності економічно активного населення. Паралельно спостерігається зростання середнього віку працівників та зниження народжуваності, що ускладнює відновлення трудового потенціалу і впливає на динаміку розвитку місцевих ринків праці.

Додатково, ринки праці регіону стикаються з проблемами втрати робочих місць через деіндустріалізацію та низьку інвестиційно-інноваційну активність. Закриття підприємств, зменшення виробничих потужностей та недостатня модернізація економічної інфраструктури спричиняють скорочення робочих місць і зниження конкурентоспроможності регіональної економіки. Відсутність достатніх інвестицій у нові технології та інноваційні проекти зумовлює слабку динаміку створення нових робочих місць й уповільнює розвиток ринку праці, підтримуючи існуючі дисбаланси між попитом і пропозицією робочої сили.

Визначені актуальні проблеми призводять до розбалансування, зниження потенціалу, а також розвитку низки системних недоліків на ринках праці Карпатського регіону України. Так, зростання структурного безробіття, неефективне використання трудового потенціалу, зниження продуктивності праці призводять до поширення таких ключових недоліків функціонування ринку праці Карпатського регіону, як зростання структурного безробіття, яке виникає через невідповідність між кваліфікацією робітників та потребами ринку. Це призводить до неефективного використання наявного трудового потенціалу та втрати можливостей для економічного розвитку регіону. У свою чергу, низький рівень продуктивності праці є прямим наслідком таких дисбалансів, що ускладнює економічну стійкість та конкурентоспроможність підприємств, гальмує інвестиційну активність.

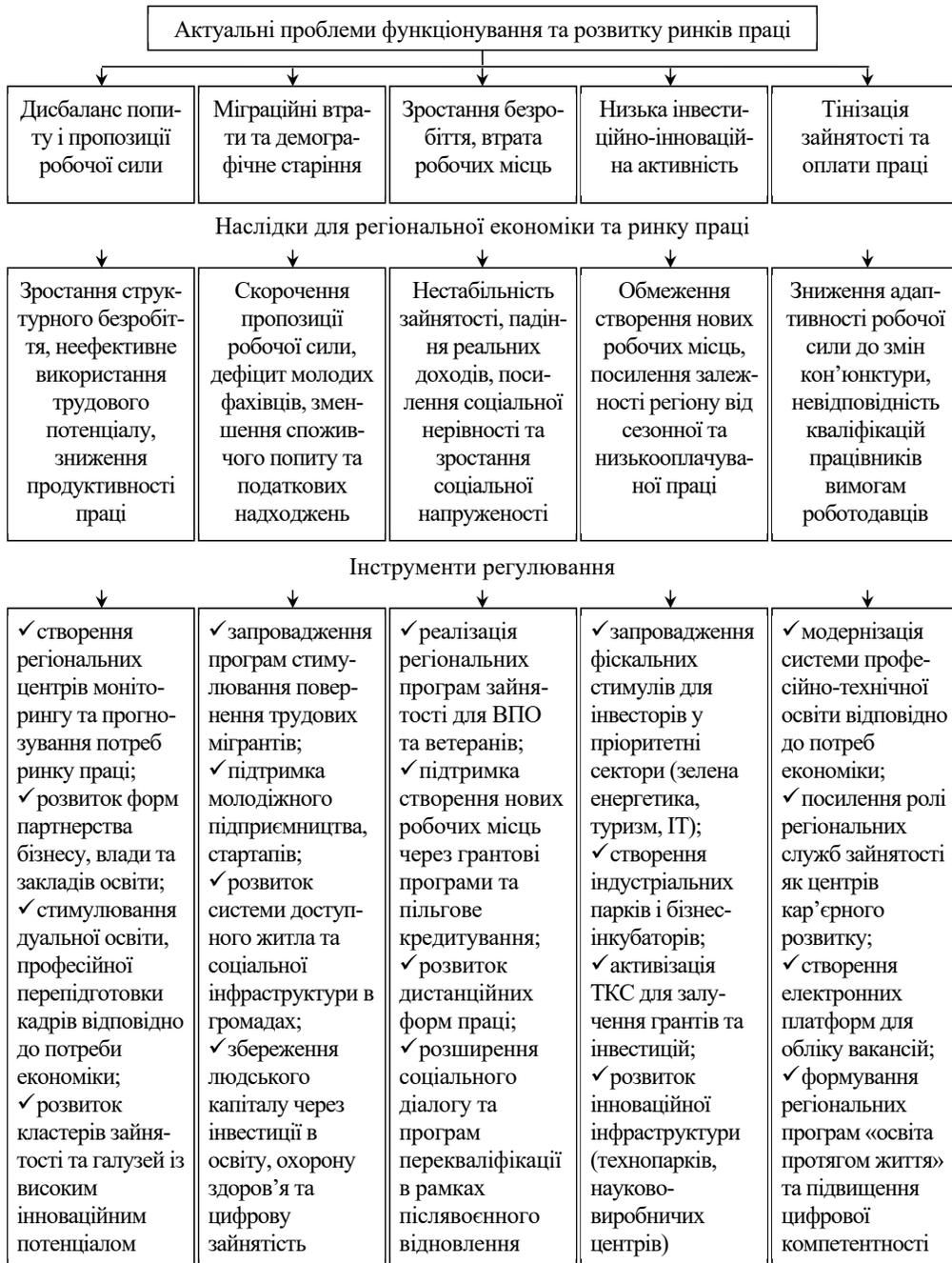
Скорочення пропозиції робочої сили, дефіцит молодих фахівців, зменшення споживчого попиту та податкових надходжень до місцевих бюджетів як проблемний аспект функціонування ринків праці в Карпатському регіоні України обумовлює проблематику того, що регіон стикається зі скороченням пропозиції робочої сили через міграційні процеси і демографічне старіння населення; дефіцит молодих фахівців обмежує потенціал для модернізації та інноваційного розвитку місцевої економіки; зменшення чисельності працездатного населення призводить до скорочення споживчого попиту та, як наслідок, зниження податкових надходжень до місцевих бюджетів, що обмежує фінансові можливості для розвитку соціальної інфраструктури та підтримки зайнятості.

Особливістю локальних ринків праці Карпатського регіону є нестабільність зайнятості, яка виявляється у великій частці тимчасових і сезонних робочих місць, частих скороченнях персоналу. Це зумовлює падіння реальних доходів населення та зростання соціальної нерівності. У довгостроковій перспективі такі явища спричиняють підвищення соціальної напруженості, демотивують працівників і знижують ефективність соціально-економічної системи регіону.

Проблеми функціонування ринку праці в Карпатському регіоні України в частині обмеження створення нових робочих місць, посилення залежності регіону від сезонної та низькооплачуваної праці головно пов'язані зі слабким розвитком промисловості й інвестиційною недостатністю. Вказане водночас підвищує залежність регіону від сезонної і низькооплачуваної праці у сфері туризму, сільського господарства та рекреаційних послуг. Така ситуація обмежує соціально-економічний розвиток і зменшує перспективи для довгострокового підвищення рівня життя населення.

Актуальними є проблеми зниження адаптивності робочої сили до змін економічної кон'юнктури, невідповідність кваліфікацій працівників вимогам роботодавців. Відтак, часто наявні працівники не володіють актуальними навичками або сучасними професійними компетенціями, що створює невідповідність кваліфікацій вимогам роботодавців. Це обмежує можливості для розвитку нових галузей економіки, уповільнює модернізацію підприємств і підтримує високий рівень структурного безробіття.

Визначена проблематика функціонування та розвитку ринку праці Карпатського регіону України обумовлює необхідність розробки проактивних інструментів регулювання, здатних покращити структурні характеристики на досліджуваному ринку.

Рис. 1. Проблемні аспекти функціонування регіональних ринків праці Карпатського регіону України та інструментарій їх подолання

Джерело: авторська розробка.

Подолання дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили в Карпатському регіоні потребує впровадження комплексних інструментів регіональної політики, орієнтованих на узгодження освітньої та економічної сфер. Важливим напрямом є створення регіональних центрів моніторингу і прогнозування потреб ринку праці, які забезпечуватимуть системний аналіз тенденцій зайнятості, виявлення дефіцитних професій та оперативне коригування освітніх програм відповідно до змін економічної кон'юнктури. Ефективним інструментом виступає також запровадження механізмів партнерства між бізнесом, органами влади і закладами освіти, що дає змогу формувати гнучку систему професійної підготовки кадрів, орієнтовану на реальний попит підприємств.

Суттєву роль у зменшенні професійно-кваліфікаційного розриву відіграє стимулювання розвитку дуальної освіти, короткострокових професійних курсів і програм перепідготовки кадрів під конкретні потреби регіональної економіки. Це сприяє оперативному оновленню навичок працівників й підвищенню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці. Додатково важливим інструментом є підтримка розвитку кластерів зайнятості та галузей із високим потенціалом працевлаштування, зокрема у сфері туризму, рекреації, деревообробки і переробної промисловості. Такі кластери створюють нові можливості для працевлаштування, активізують інноваційну діяльність та забезпечують структурну модернізацію регіонального ринку праці.

Для подолання проблеми міграційних втрат та демографічного старіння населення Карпатського регіону важливо реалізовувати комплекс інструментів регіональної політики, спрямованих на підвищення привабливості життя і праці в регіоні. Запровадження програм економічного та соціального стимулювання повернення трудових мігрантів сприятиме поверненню кваліфікованих кадрів, накопиченню людського капіталу та розвитку місцевого бізнесу. Одночасно підтримка молодіжного підприємництва, стартапів і локальних інноваційних ініціатив сприятиме створенню додаткових робочих місць, підвищенню економічної активності молоді та зменшенню її трудової еміграції.

Важливим напрямом державної регіональної політики є розвиток системи доступного житла та соціальної інфраструктури в громадах, що створює сприятливі умови для проживання і довгострокового закріплення населення на місцях. Не менш актуальним інструментом є стратегія «збереження людського капіталу» через інвестиції в освіту, охорону здоров'я та цифрову зайнятість, яка забезпечує підвищення якості трудових ресурсів і створення нових форм гнучкої зайнятості. Такі заходи дають можливість не лише стримувати відтік населення, а й підвищувати демографічну стійкість регіону, формуючи соціально орієнтовану, інноваційну модель розвитку Карпатського регіону.

Подолання проблеми зростання дисбалансів на ринку праці потребує застосування комплексних інструментів регіональної політики, спрямованих на відновлення економічної активності та підтримку зайнятості населення. Важливе значення має реалізація регіональних програм зайнятості для внутрішньо переміщених осіб і ветеранів, що дає змогу інтегрувати ці соціальні групи у місцеві ринки праці та

зменшити рівень соціальної вразливості. Підтримка створення нових робочих місць через грантові програми та пільгове кредитування малого і середнього бізнесу сприяє активізації підприємницької ініціативи, розвитку місцевої економіки та відновленню промислового потенціалу.

Додамо, що в цілях розширення місткості локальних ринків праці перспективним вважаємо розвиток дистанційних форм праці, зокрема у сфері цифрових послуг, а також створення нових інших альтернативних можливостей з працевлаштування навіть у сільських і гірських громадах Карпатського регіону. Такі практики дають можливість зменшити просторові обмеження зайнятості та стимулювати залучення молоді до сучасних видів економічної діяльності. Крім того, розширення соціального діалогу між владою, роботодавцями та працівниками, а також реалізація програм перекваліфікації в межах післявоєнного відновлення економіки створюють основу для структурної перебудови ринку праці, підвищення його гнучкості та стійкості до зовнішніх викликів.

В розвинених економіках традиційним інструментом зростання ефективності господарювання, відтак, покращення можливостей для створення нових робочих місць, є активізація інвестиційно-інноваційної діяльності. Впровадження цього інструмента в Карпатському регіоні вимагає імплементації ефективних механізмів регіональної політики, спрямованих на стимулювання підприємницької ініціативи та залучення капіталу в стратегічно важливі галузі. Одним із ключових механізмів є запровадження податкових і фінансових стимулів для інвесторів, особливо у пріоритетних секторах – зеленій енергетиці, туризмі, інформаційних технологіях. Такі заходи сприяють створенню сприятливого інвестиційного клімату, зменшенню ризиків для бізнесу та підвищенню привабливості регіону для внутрішніх і зовнішніх інвесторів. Водночас створення індустріальних парків й бізнес-інкубаторів забезпечує необхідну інфраструктуру для започаткування і розвитку нових підприємств, стимулюючи формування локальних центрів економічного зростання.

Недостатньо реалізованим для розвитку ринків праці Карпатського регіону України є потенціал транскордонного співробітництва з країнами Європейського Союзу. Окрім розширення місткості внутрішнього ринку, це відкриває можливості для залучення грантів, технічної допомоги та прямих іноземних інвестицій, дає змогу інтегрувати регіон у європейський економічний простір і сприяє реалізації спільних проєктів у сфері енергоефективності, екотуризму, цифрових технологій та освіти. Додатково підтримка розвитку інноваційної інфраструктури – технопарків, науково-виробничих центрів і центрів трансферу технологій – формує умови для комерціалізації наукових розробок, сприяє зростанню продуктивності праці та переходу економіки регіону до інноваційної моделі розвитку.

Зауважимо, що подолання критичних дисбалансів між попитом і пропозицією робочої сили в Карпатському регіоні потребує модернізації освітньої та інституційної інфраструктури ринку праці. Одним із ключових інструментів є модернізація системи професійно-технічної освіти відповідно до потреб регіональної економіки, що забезпечить підготовку кадрів у сферах, де спостерігається найбільший дефіцит робочої сили. Безпосередню роль тут відіграє посилення функціональної спроможності регіональних служб зайнятості, які мають перетворитися на сучасні центри кар'єрного

консультування, професійної орієнтації та перекваліфікації, здатні оперативного реагувати на структурні зміни на ринку праці. Здійснення заходів у визначеному напрямі сприятиме ефективному узгодженню освітньо-кваліфікаційної пропозиції з реальними потребами суб'єктів бізнесу в регіоні.

Регіональна політика розвитку внутрішнього ринку праці буде неповною без створення електронних платформ для обліку вакансій і навичок працівників, відтак, підвищення прозорості ринку праці, полегшення пошуку роботи та оптимізації процесів добору кадрів. Не менш значущим інструментом у вказаному контексті є формування регіональних програм «освіта протягом життя» та підвищення цифрової компетентності населення, які сприятимуть гнучкості та мобільності робочої сили. Такий підхід дасть змогу населенню швидко адаптуватися до технологічних й економічних змін, а роботодавцям – ефективно задовольняти потребу в кваліфікованих працівниках, забезпечуючи збалансований розвиток регіонального ринку праці.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У статті досліджено ключові аспекти функціонування регіональних ринків праці Карпатського регіону України та зосереджено увагу на проблемах і структурних диспропорціях, що стримують їхній розвиток. Виявлено основні проблемні чинники, серед яких дисбаланси між попитом та пропозицією робочої сили, міграційні втрати, демографічне старіння населення, зростання безробіття, деіндустріалізація і низька інвестиційно-інноваційна активність. Визначено негативні наслідки цих проблем для регіональної економіки та ринку праці, що обумовлює необхідність системного підходу до регулювання. Обґрунтовано інструменти державної регіональної політики, які можуть сприяти вирішенню зазначених проблем, зокрема активні програми зайнятості, підтримка малого та середнього бізнесу, механізми дотацій і компенсацій роботодавцям, розвиток кластерних ініціатив у пріоритетних галузях, удосконалення соціального партнерства, а також впровадження цифрових платформ для моніторингу ринку праці і координації освітньо-професійної підготовки з потребами економіки. Застосування зазначених інструментів дає можливість сформулювати стратегічну візію розвитку регіональних ринків праці та забезпечити їхню якісну трансформацію в умовах сучасних безпекових й економічних викликів.

Перспективи подальших досліджень стосуються розробки та апробації методичних підходів до прогнозування і моделювання структурних характеристик функціонування та розвитку ринків праці Карпатського регіону України в критично складних і нестабільних умовах повномасштабної війни в Україні.

Список використаних джерел

1. Азьмук Н. А. Трансформація ринку праці в умовах війни: виклики та стратегії відтворення робочої сили. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1(42). С. 171–179. [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).171-179](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).171-179).
2. Близнюк В. В., Яценко Л. Д. Ринок праці України в умовах війни: регіональні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 19. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-07-01>.

3. Лялч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України. Київ: Алерта, 2017. 608 с.
4. Кичко І. Стратегічні пріоритети збереження трудового потенціалу України в умовах цифровізації та дії воєнного стану. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 2(42). С. 23-37. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-23-37](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-23-37).
5. Колот А., Герасименко О. Темпоральні імперативи соціально-трудового розвитку першої половини XXI ст. *Економіка України*. 2022. № 65(11(732)). С. 3-25. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.11.003>.
6. Маршавін Ю. М., Кицак Т. Г., Василенко А. О. Модернізація ринку праці на засадах концепту соціальної відповідальності як базова умова відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-07-02>.
7. Мульска О. П. Трансформації ринку праці Карпатського регіону України в умовах соціально-трудових дисбалансів. *Академічні візії*. 2025. № 45. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2101>.
8. Новікова О., Шамілева Л., Хандій О. Оцінювання розбалансованості трудової сфери в умовах воєнного стану і можливості її подолання. *Економіка України*. 2023. № 66(2(735)). С. 17–54. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.02.017>.
9. Пищуліна О., Маркевич К. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації: аналітична записка. Київ: Центр Разумкова, 2022. 21 с. <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf>.
10. Томчук О. В. Аналіз трендів розвитку ринку праці в Україні: ключові зміни та виклики воєнного часу. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 2. С. 110–119. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.110.119>.
11. Яценко Л. Відновлення ринку праці в Україні в умовах війни: регіональні аспекти. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2024. 9 с. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-03/az_regrinki-praci_04032024.pdf.
12. Hrynkevych O., Levytska O., Baranyak I. Human resources for regional development in Ukraine: a roadmap for forecasting and determining a regional training request. *Regional Science Policy & Practice*. 2023. № 15(1). pp. 95–108. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12625>.
13. Vasylytsiv T. G., Levytska O. O., Mulska O. P., Lupak R. L. and Bodnar I. R. Destabilization of regional labour markets in Ukraine under heightened security threats. *Studia Regionalne i Lokalne*. 2024. № 97(3). pp. 39–54. <https://doi.org/10.7366/1509499539703>.

References

1. Azmuk, N. A. (2022), Transformatsiia rynku pratsi v umovakh viiny: vyklyky ta stratehii vidtvorennia robochoi syly, *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, № 1(42), pp. 171–179. [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).171-179](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).171-179).
2. Blyzniuk, V. V. and Yatsenko, L. D. (2025), Rynok pratsi Ukrainy v umovakh viiny: rehionalni aspekty. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, № 19. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-07-01>.
3. Ilyich, L. M. (2017), *Strukturni transformatsii tranzytyvnoho rynku pratsi Ukrainy*, Kyiv: Alerta, 608 s.
4. Kychko, I. (2025), *Strachichni priorytety zberezhenia trudovoho potentsialu Ukrainy v umovakh tsyfrovizatsii ta dii voiennoho stanu*, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, № 2(42), pp. 23–37. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-23-37](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-23-37).

5. Kolot, A. and Herasymenko, O. (2022), Temporalni imperatyvy sotsialno-trudovoho rozvytku pershoi polovyny XXI st., *Ekonomika Ukrainy*, № 65(11(732)), pp. 3–25. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.11.003>.
6. Marshavin, Yu. M., Kytsak, T. H., and Vasylenko, A. O. (2023), Modernizatsiia rynku pratsi na zasadakh kontseptu sotsialnoi vidpovidalnosti yak bazova umova vidnovlennia Ukrainy, *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, № 7. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-07-02>.
7. Mulska, O. P. (2025), Transformatsii rynku pratsi Karpatskoho rehionu Ukrainy v umovakh sotsialno-trudovykh dysbalansiv, *Akademichni vizii*, № 45. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2101>.
8. Novikova, O., Shamileva, L. and Khandii, O. (2023), Otsiniuvannia rozbalansovanosti trudovoi sfery v umovakh voiennoho stanu i mozhlyvosti yii podolannia, *Ekonomika Ukrainy*, № 66(2(735)), pp. 17–54. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.02.017>.
9. Pyshchulina, O. and Markevych, K. (2022), Rynok pratsi v umovakh viiny: osnovni tendentsii ta napriamy stabilizatsii, Kyiv: Razumkov Centre. <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf>.
10. Tomchuk, O. V. (2023), Analiz trendiv rozvytku rynku pratsi v Ukraini: kliuchovi zminy ta vyklyky voiennoho chasu, *Innovation and Sustainability*, № 2, pp. 110–119. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.110.119>.
11. Yatsenko, L. (2024), Vidnovlennia rynku pratsi v Ukraini v umovakh viiny: rehionalni aspekty, Kyiv: National Institute for Strategic Studies. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2024-03/az_regrinki-praci_04032024.pdf.
12. Hrynkevych, O., Levytska, O. and Baranyak, I. (2023), Human resources for regional development in Ukraine: a roadmap for forecasting and determining a regional training request, *Regional Science Policy & Practice*, № 15(1), pp. 95–108. <https://doi.org/10.1111/rsp3.12625>.
13. Vasylytsiv, T. G., Levytska, O. O., Mulska, O. P., Lupak, R. L. and Bodnar, I. R. (2024), Destabilization of regional labour markets in Ukraine under heightened security threats, *Studia Regionalne i Lokalne*, № 97(3), pp. 39–54. <https://doi.org/10.7366/1509499539703>.

PROBLEM ASPECTS OF THE FUNCTIONING OF REGIONAL LABOR MARKETS IN THE CARPATHIAN REGION OF UKRAINE AND TOOLS FOR OVERCOMING THEM

Mariya Bachynska¹, Svitlana Sas²

¹ State Institution «Institute of Regional Studies named after M. I. Dolishnyi
of the NAS of Ukraine»,
4 Kozelnytska str, Lviv, 79026
e-mail: maricka1104@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-308X>

²Ivan Franko National University of Lviv,
18 Svobody Ave., Lviv, 79008
e-mail: svitlana.sas@lnu.edu.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9142-1959>

Abstract. The article investigates the functioning of regional labor markets in the Carpathian region of Ukraine under conditions of war-related shocks and structural economic transformation. The purpose of the study is to identify the key problematic aspects and structural imbalances in regional labor markets and to substantiate an effective toolkit of state regional policy instruments aimed at overcoming them.

The research reveals a set of interrelated challenges, including persistent mismatches between labor supply and demand, migration losses and demographic aging, rising unemployment and job destruction, deindustrialization, low investment and innovation activity, and employment instability. These factors contribute to structural unemployment, inefficient use of labor potential, declining productivity, and increased social vulnerability in local labor markets.

Special attention is paid to the specific characteristics of the Carpathian region, a border and partly mountainous territory that has become a host region for internally displaced persons, intensifying pressure on employment systems and social infrastructure.

To address the identified challenges, the article substantiates a comprehensive system of regional policy instruments, including active labor market measures (vocational retraining, skills upgrading, and support for entrepreneurship), support programs for small and medium-sized enterprises, financial incentives for job creation, development of sectoral and cluster initiatives, strengthening of social partnership, and the introduction of digital platforms for labor market monitoring and coordination of education with regional economic needs.

The implementation of these measures will enhance the resilience, adaptability, and structural modernization of regional labor markets in the context of post-war recovery.

Keywords: region, Carpathian region, labor market, imbalances, vocational education and training, structural characteristics, labor supply and demand, employment, unemployment, local labor markets, regional development, regional policy, regulatory instruments.

*Стаття: надійшла до редакції 12.10.2025
прийнята до друку 23.12.2025
опублікована (оприлюднена) 09.01.2026*